

muni nempe stipite, a quo incipit numeratio: » consequenter « tot gradibus distant in linea recta duæ personæ, de quibus quæritur, inter se, quot sunt personæ a communi stipite, una dempta. » Sic v. g. Pater et filius in primo gradu sunt conjuncti: avus et nepos in secundo: proavus et pronepos in tertio: et sic deinceps. Textu claro can. *Ad sedem*. 2. cau. 35, q. 5. et § 1. ac seqq. *Instit. de Grad. cognat.* caret conclusio omni controversia.

7. *Graduum computatio in linea transversali utriusque juris.* — Resp. In linea collateralis, seu transversali, tam æquali quam inæquali aliter computantur gradus a jure civili in ordine ad capiendam hæreditatem: aliter a jure canonico in ordine ad contrahenda matrimonia. Omnes, textu aperto cit. can. 2. caus. 35. q. 5. De jure canonico enim pro linea collateralis æquali habetur illa regula: « Quot gradibus singulæ personæ, de quibus quæritur, distant a communi stipite, tot gradibus distant inter se. » Pro linea collateralis inæquali autem recepta est sequens regula: « Quot gradibus persona remotior distat a communi stirpe, tot gradibus distant duæ personæ collaterales inter se: » prout magis patebit ex dicendis infra lib. IV. tit. 1. *de Spons. et matrim.* E contra de jure civili pro computandis gradibus lineæ collateralis tam æqualis, quam inæqualis habetur alia, et quidem unica sequens regula: « Tot sunt gradus, quot sunt ex utraque parte, vel linea personæ, una dempta, communi nempe stipite: » consequenter « tot gradibus duæ personæ in linea transversali distant inter se, quot ex utraque parte numerantur personæ usque ad communem stipitem, in quo ambæ conveniunt, una dempta, ipso nempe stipite communi. » Sic v. g. duo fratres secundum jus civile in ordine ad capiendam hæreditatem distant duobus gradibus inter se: quia sunt tres personæ, duo fratres nempe, et pater, in quo tanquam communi stipite conveniunt, consequenter una dempta duo gradus; hinc de jure civili in linea transversali non datur gradus primus. Pariter duo patruales sunt in quarto gradu inter se; quia enim utraque parte seu linea usque ad communem stipitem sunt quinque personæ, ipsi nempe duo patruales, duo ipsorum patres, et avus, una autem persona, avo nempe dempto, sunt quatuor personæ, consequenter quatuor gradus. Rursus nepos et patruus, id est frater patris distant inter se tertio gradu

quia nempe usque ad communem stipitem avum scilicet ex utraque parte numerantur quatuor personæ, una vero dempta, sunt tres consequenter tres gradus. Ita unanimis ob claram juris dispositionem arg. tot. tit. *Instit. de Gradib. cognat.* et can. 2. caus. 35, q. 5. ubi etiam exempla afferuntur illis verbis: « Fratres itaque, qui secundum leges sæculares dicuntur in secundo gradu, juxta canones numerantur in primo. Filii fratrum, qui illic numerantur in quarto, hic computantur in secundo: et sic deinceps. » Rationem diversitatis merito servandæ inter canones et jus civile ibidem allegat pontifex diversam causam; ait namque: « diu ventilatis legibus et sacris canonibus distincte invenimus, ob aliam, atque aliam causam, alteram legum fieri, alteram canonum computationem. In legibus siquidem ob nihil aliud ipsorum graduum mentio facta est, nisi ut hæreditas, vel successio ab una ad alteram personam inter consanguineos transferatur in canonibus vero ob hoc progenies computatur, ut aperte monstraretur usque ad quartam generationem, a consanguineorum nuptiis sit absinendum, » etc.

8. *Graduum computatio civilis pro successione hæreditaria etiam a jure canonico servatur, et graduum computatio canonica pro matrimonio etiam a jure civili servatur.* — Illud tamen notandum, quod computatio graduum juris civilis in ordine ad successiones hæreditarias non tantum in foro sæculari ac civili sed etiam ecclesiastico et canonico sit observanda; quia quoad hoc leges civiles approbatae, et canonizatae sunt a sacris canonibus, arg. cit., can. 2. caus. 35, q. 5. Et e contra computatio graduum juris canonici in ordine ad contrahendum matrimonium non tantum in foro ecclesiastico, sed etiam sæculari sit servanda prout ipsi etiam fatentur civilistæ arg. cit., can. 2. caus. 35, q. 5. ut proin verum sit dicere, quoad successionem hæreditariam, eodem modo fieri computationem graduum a jure canonico, et civili. Et e contra computationem graduum in ordine ad contrahendum matrimonium, pariter eodem modo fieri ab utroque jure; consequenter jus utrumque in computatione graduum non nisi penes diversa objecta differre, idque ob rationem numer. præced. allegatam.

§ II.

DE SUCCESSIONE DESCENDENTIUM LIBERORUM NEMPE, NEPOTUM, AC PRONEPOTUM.

9. *Liberi varii afferuntur.* — Quæritur Quinam liberi. et quomodo succedant ab intestato? Ante responsionem notandum, liberos esse in varia differentia: alii enim sunt, et dicuntur spirituales; alii affines seu privigni; alii legitimi et naturales simul; alii legitimi tantum; naturales tantum. Naturales rursus alii proprie tales; alii spurii; alii ex damnato coitu; alii legitimi. alii non legitimi. Filii spirituales alicujus dicuntur illi, quo quis baptismo, vel confirmatione tenuit. arg. can. 1. caus. 30. q. 3. Et de his certum est, quod penitus nullum habeant jus succedendi ab intestato parentibus suis spiritualibus; quia nulla inter eosdem habetur ratio consanguinitatis, prout dicitur cit. can. 1. caus. 30. q. 3. Liberi affines, sive privigni sunt et dicuntur respectu vitrici seu novercæ. De quibus pariter certum est, quod in nullo casu ab intestato succedant parenti vitrico, seu novercæ. 1. *Affinitatis*. 7. c. *Communio de Successione*. ibi: « Affinitatis jure nulla successio permittitur » et l. III. C. eod. ibi: « Vitrico privigni successionem intestato civili, vel honorario jure non deberi, certissimum est. » His itaque extra omnem controversiam positis, dabimus de aliis liberis conclusiones sequentes.

10. *Liberi legitimi et naturales simul quomodo succedant?* — Resp. I. Liberi primi gradus, naturales et legitimi simul, sive quod idem est, liberi ex legitimo matrimonio procreati omnes sine ulla status differentia, sive feminae, sive mares, sive sui, sive emancipati, sive laici, sive clerici, etiam religiosi in capita et æqualiter ab intestato ita succedunt patri et matri, ut excludant non tantum collaterales consanguineos, v. g. patruos, avunculos, etc. sed etiam ascendentes, et descendentes nepotes, casu quo horum, nepotum nempe patres adhuc in vivis existunt. Unanimis ac certa claris juribus Novell. 118, cap. 1, et Authent. in *Successionem*. c. *de Suis et legitim.* Ratio desumitur tum ex præsumpta voluntate defunctorum, qui utique liberis suis potius, quam extraneis bona sua congregasse et relinquere voluisse merito censetur: tum ex jure et æquitate naturali, ut ex bonis paternis liberi alimenta consequantur. 1. *Cum ratio* 7, ff. *de Bonis damnat.*

11. *Legitimati per matrimonium, qui? suc-*

cedunt eodem modo, quo legitimi. — Resp. II. Liberi naturales legitimati per subsequens matrimonium, eodem modo, quo legitime nati ab intestato succedunt parentibus § II. *Instit. de Hæredit. que ab intest.* etc. *Tanta* 6. *Qui filii sint legitimi.* et ibi Glossa, y. *Legitim.* cum Barbosa, n. 14; Pirhing, h. t. n. 6. Engel, eod. n. 8; Gailus, lib. II, observ. 141, n. 1, et communissima aliorum doctentum, legitimatos per subsequens matrimonium per omnia æquiparari legitime natis: eo quod magna vis matrimonii omnia præcedentia purget Glossa, loc. cit. Dicitur autem proles naturalis per matrimonium legitimari, quando pater illius cum matre, ex qua proles concepta erat, postea contrahit matrimonium, sive dein hoc fiat ante, vel post nativitatem prolis naturalis, etiam in mortis articulo: imo etsi interea aliam duxerit, dummodo aliquando ducat, et dummodo tempore conceptionis habiles ad contrahendum erant, arg. cit. c. *Tanta*. 6. *Qui filii sint legitimi.* et ibi doctores communiter, præsertim Barbosa; diciturque amplius in lib. IV. cit. tit. *Qui filii sint legitimi.*

12. *Sicut etiam adoptati liberi.* — Resp. III. Filii legitimi tantum, id est adoptivi etiam eodem modo, quo legitime nati æqualiter in capita succedunt adoptanti vel arroganti. l. V. c. *de Suis, et legitim.* lib. ibi: « Si te parens in cujus potestate fuisti, solemniter in adoptionem dedit cum filiis naturalibus adoptivi patris ante et post acquisitis defuncto ab intestato succedere potes. » Dummodo ante mortem adoptantis per emancipationem adoptatio non dissolvatur l. *Cum in adoptivis*. 10. § II. c. *de Adopt.* Ad successionem tamen agnatorum et cognatorum adoptantis non admittuntur. l. X. § I. c. *de Adopt.*

13. *Legitimati per rescriptum principis, vel comitis palatini, quomodo succedant?* — Resp. IV. Liberi naturales legitimati per rescriptum principis, vel comitis palatini quoque æquali jure cum legitime natis succedunt ab intestato parentibus suis, si tres concurrent conditiones, videlicet Primo, si nulli extent liberi legitimi. Secundo, si pater perfecta generatione matrem ex juxta causa ducere sicque per subsequens matrimonium prolem legitimare non potuit. Et tertio, si proles in legitimationem consenserit. Ita expresse statuitur novell. 74, cap. 1, et novell. 89, cap. ix. Observat tamen circa primam conditionem Gailus, lib. II, observ. 142, n. 7,

citans communem, quod supremus princeps de plenitudine potestatis suæ possit naturalem etiam extantibus legitimis ad successionem ab intestato legitimare cum clausula diplomati inserta, « non obstante quod adsint legitimi: » vel etiam « in præjudicium legitimorum. » Ratio est, quia potest antiquas leges abrogare, et novas ordinare, arg. l. *Disputare*. 3. c. de *Crimin. sacrileg.* et l. V. c. de *Divers. rescript.* Quæ ratio, cum cesset in comite palatino, ei ita legitimandi potestas non competit; nisi eisdem speciali expresso privilegio concessum inveniat: uti post Baldum, in l. *Cum filiusfamilias*. ff. de *Testam. milit.* n. 1. notat Gailus, loc. cit.

14. *Legitimatio rescripto principis facta non expirat natiuitate subsequente filiorum.* — Utrum autem legitimatio filii naturalis per rescriptum principis, tempore, quo nulli existebant liberi, facta, quoad successionem ab intestato expiret, quando postea legitimos liberos pater generet? gravissima est controversia inter doctores. Affirmativam multi tenent citati a Tiraguello, in l. *Si unquam*. n. 275. c. de *Revocat. donat.* arg. l. *Existimo*. 98. prin. ff. de *Verb. obligat.* Negativam vero tenent Gailus, loc. cit. n. 5; Bartolus, in l. *Ex facto*, n. 3, ff. de *Vulg. et pupill.*; Baldus, ibid. n. 4. ac etiam Jason n. 15. ubi citat communem. Fundamentum eorum desumitur ex illa juris regula, quod semel perfecta et consummata non irritentur, etsi ad eum casum proveniant, a quo incipere non potuissent. l. *In ambiguus*. 83. § I. ff. de *Reg. jur.* ibi: « Non est novum, ut, quæ semel utiliter constituta sunt, durent, licet ille casus exiterit, a quo initium capere non potuerunt. » et c. *Factum*. 73. de *Reg. jur.* in 6 ibi: « factum legitime retractari non debet, licet casus, postea eveniat, a quo non potuit inchoari. » Et videtur hæc sententia omnino probabilis.

15. *Naturales liberi, qui? et quomodo succedant?* — Resp. V. Filii naturales non legitimati, id est, procreati ex duabus personis liberis, tempore conceptionis ad matrimonium inter se ineundum non inhabilibus, matre vel concubina, vel saltem non meretrice publica, aut pluribus ita exposita, ut pater certus sciri nequeat, æquali jure cum legitime natis succedunt matri ab intestato, etsi mater fuerit persona illustris. Ita clare jura l. II. ff. *Unde cognati*. § *Novissime*. Instit. ad *S. C. Orfitian.* et l. *Si qua illustris*, ad finem. c. eod. ibi: « Si autem concubina (erat

illustris) liberae conditionis constituta filium, vel filiam ab homine libero habita procreaverit, eos etiam cum legitimis liberis ad matrem venire bona, quæ jure legitimo, in suo patrimonio possidet, nulla dubitatio est. » Patri vero ab intestato non succedunt, si proles, vel nepos legitimus, vel uxor ejusdem adhuc estent: his vero omnibus deficientibus capiunt tales liberi naturales præter nutrimentum, sextam partem honorum, seu duas uncias cum matre sua dividendas, ita, ut una prolibus naturalibus, altera vero uncia matri remaneat. novel. 18. cap. v. et novel. 89. cap. XII. § *Si quis autem*. 4. ibi: « Si quis autem defunctus fuerit, legitima ei omnino sobole non extante filiorum dicimus aut nepotum, aut deinceps successionis, neque legitima conjuge deinde moriatur non disponens de sua substantia, etc., sit autem ei libera mulier in schemate concubinae sociata, et filii ex ea, et alimentum damus eis, et intestatis parentibus duas paternæ substantiæ uncias habere cum matre partiendas, quot quot fuerint filii, et unius filii portionem mater accipiat. » Dummodo pater ex una sola, et non ex pluribus concubinis plures tales liberos habeat; hoc enim in casu ejus liberi ita procreati, et matres ipsorum præfate beneficio legis carerent, in odium libidinis paternæ; prout in citatis novel. ulterius ordinatur, quibus etiam concordat. Authent. *Licet*. c. de *Natural. lib.*

16. *Spurii, qui? et quomodo succedant?* — Resp. VI. Liberi spurii proprie tales seu vulgo quæsi, id est, procreati quidem a duabus personis liberis, et tempore conceptionis ad contrahendum matrimonium habilibus, matre tamen communiter meretrice, vel saltem pluribus ita exposita existente, ut quis ex fornicatoribus pater sit, certo sciri non possit. arg. l. *Vulgo concepti*. ff. de *Statu hominum*, patri nullatenus succedunt, arg. § 4. Instit. de *Success. cognat.* Ratio patet, quia certus pater nescitur. Matri vero, eodem modo, quo naturales ab intestato succedunt, nisi mater fuerit illustris, cit. § *Novissime*. Instit. ad *S. C. Orfitian.* ibi: « Novissime sciendum est, etiam illos liberos, qui vulgo quæsi sunt, ad matrishæreditatem ex hoc consulto admitti. » Idem statuitur l. II. ff. *Unde cognati*. Dicitur tamen notanter, « nisi mater fuerit illustris; » huic enim naturales quidem, non autem spurii succedunt, si liberos legitimos habet, secus vero, si legitimis careat, textu claro l. *Si*

qua. 5. c. ad *S. C. Orfitian.* ibi: « Sancimus, ut neque ab intestato justis liberis existentibus aliquid penitus ab illustribus matribus ad spurios perveniat. »

17. *Spurii improprie dicti juxta canones, qui?* — Dicitur in conclusione « spurii proprie tales; » quia etiam nati ex damnato coitu vocantur spurii præsertim a canonistis. arg. c. *Tanta*. « Qui filii sint legitimi. » qui proin spurios, et natos ex damnato coitu promiscue accipiunt, qui tamen in sensu juris civilis proprie spurii non sunt.

18. *Liberi ex damnato coitu parentibus non succedunt, alimenta tamen ab eis percipiunt.* — Resp. VII. Liberi ex damnato coitu, id est, procreati ex illis, inter quos tempore congressus matrimonium esse non potuisset, quales sunt filii presbyterorum, liberi ex adulterio; item liberi ex incestu, nec patri, nec matri ab intestato succedunt; etiamsi nulli legitimi exstent, textu claro novel. 89. cap. fin. et Authent. *Ex complexu*. c. de *Incest. nupt.* ubi etiam alimenta eis denegantur, ibi: « Ex complexu nefario aut incestu, aut damnato coitu liberi nec naturales sunt nominandi omnis paternæ substantiæ idigni beneficio, aut nec alantur. » Quamvis quoad alimenta a jure canonico jus civile mitigatum sit, ita ut his quoque liberis a parentibus alimenta debeantur, arg. c. *Cum haberet*. 5. de *eo, qui dixit in matr.* Concordat jus Bavaricum tit. XXXIX. a. 7. statuens, ut hujusmodi liberi tam diu saltem de parentum bonis sustententur, donec ipsimet labore manuum suarum, aut arte panem necessarium sibi acquirere valeant.

19. *His comparantur liberi parentis rei criminis læsæ majestatis* — Liberis ex damnato coitu æquirantur, ita ut ab omni successione ab intestato excludantur liberi, quorum parentes ob crimen læsæ majestatis sunt condemnati, l. *Quisquis*. 5. § 1. c. ad *Leg. jul. majest.* Item liberi eorum, qui propter hæresin damnantur, c. *Excommunicamus*. 13. § *Damnati*. de *Hæret.* quod tamen limita in Germania, ubi hæretici tolerantur,

20. *Nepotes cum liberis existentes succedunt in stirpem.* — Quæritur II. Quinam, et quomodo succedant nepotes ab intestato? Resp. I. Quando cum liberis legitimis primi gradus concurrunt legitimi nepotes, vel pronepotes, etc. Tunc parentibus eorum præmortuis, avo vel aviæ ab intestato succedunt tales nepotes, vel pronepotes æquali jure cum liberis; hæc tamen cum differentia, quod liberi in

capita, nepotes vero, vel pronepotes in stirpes succedant. Unanimis ac certa, apertis juribus. § *Cum filius*. 6. Instit. de *Hæredit. quæ ab intest.* novell. 148. cap. 1. et Authent. *In successionem*. c. de *Suis et legit.* ibi: « In successionem patrisfamilias, seu filifamilias liberi ejus, si sunt, omnibus aliis prælati succedunt. Primi quidem gradus æqualiter succedunt, nepotes vero, et posteriores in stirpes. » Ratio est, quia fictione juris representant patrem, sicque jure representationis veniunt, arg. cit. § 6. Instit. de *Hæred.* Quid autem sit in capita, et quid in stirpes succedere, vide supra n. 4.

21. *Sicut etiam, si soli sine liberis extent, et a diversis parentibus proveniunt.* — Resp. II. Si nullis existentibus liberis primi gradus soli existant nepotes ex diversis liberis primi gradus, tunc omnes jure representationis in locum parentum succedunt in stirpes, et non in capita, sive æqualis, sive inæqualis sint numeri; ut si Titius tres liberos habuisset, ii vero ante Titium mortui essent, et unus eorum tres liberos, alter vero quinque, tertius autem unum tantum, nepotes avi reliquissent, omnes in stirpes ita succederent, ut unus nepos ex tertio succedens, tantum caperet de substantia avi, quantum quinque ex altero provenientes, vel tres illi ex primo procreati; eo quod idem et non plus quis horum parens, quem representant, et in ejus locum succedunt, accepisset. Idem dic, si plures in ulteriori gradu v. g. pronepotes, aut abnepotes extent, sive æquali sive inæquali numero, sive ejusdem, sive diversi gradus; quis enim numerus talium, suum semper representat parentem, ejusque in locum succedit, tantumque et non plus de hæreditate ab intestato capit, quantum parens eorumdem habuisset, l. II. c. de *Suis et legit.* ibi: « Nepotes ex diversis filiis diversi numeri succedentes ab intestato non pro virilibus, portionibus, sed ex stirpibus succedunt. » Adhuc clarius atque ad longum habetur in § *Cum filius*. 6. et § fin. Instit. de *Hæredit. quæ ab intest.* Ex quo etiam cum communi aliorum dicimus, quod descendentes jure representationis cum quovis alio in infinitum succedant, ita ut abnepos vel pronepos, quorum parentes sunt defuncti, per liberos etiam primi gradus non excludantur a successione abavi, vel proavi.

22. *Si filius superstes succedere aut nolit, aut non possit, succedunt nepotes.* — Resp. III. Quando parens nepotum, filius nempe avi,

hæreditatem ab intestato adire vel nollet, vel non posset, succedunt præfato modo nepotes. Ita contra Hunn., docent Forsterus, 4, cap. xx, n. 8; Haunold., tract. V. cap. iii, contr. 2, n. 424; Besold., Manz. Vacconius, et alii, arg. l. VII. ff. de His, qui sui vel alieni juris. ibi: « Si qua poena pater affectus fuerit, ut vel civitatem amittat, vel servus poenæ efficiatur, sine dubio nepos loco filii succedit. » Accedit, quod etiam in his procedat juris ratio, videlicet memoriæ suæ in posteris propagatio, l. *Liberorum*. 220. ff. de Verb. signif. Et quia etiam tales vere ex sanguine avi descendunt.

23. *Nepotes naturales legitimi quomodo succedant?* — Resp. IV. Nepotes naturales legitimi per subsequens matrimonium, eodem modo, quo legitime nati avo ab intestato succedunt per jura n. 11. citata. De legitimis vero per rescriptum principis idem proportionaliter dicendum, quod de liberis legitimis n. 13. et seq. diximus. Ratio est, quia nomine liberorum etiam nepotes veniunt, ubi jura aliter specialiter non disponunt l. *Liberorum*. 220. ff. de Verb. signif.

24. *Nepotes naturales non legitimi succedunt avæ maternæ.* — Resp. V. Nepotes naturales non legitimi, etiam spurii proprie tales succedunt avæ maternæ, aliisque ascendentibus ex linea materna. Est communis l. *Modestinus*. 8. ff. *Unde cognati*. ibi: « Modestinus respondit, non ideo minus ad avæ maternæ bona ab intestato nepotes admitti, quod vulgo quæsi proponuntur. » Concordat, § *Novissime*. 3. Instit. ad S. C. *Orfitian.* et l. V. c. eod. ubi tamen limitatur conclusio in casu, quo mater est persona illustris, ac nepos spurius.

25. *Utrum vero paterno avo succedant, magna est controversia.* — Utrum autem, et quomodo naturales nepotes succedant avo paterno, magna controversia est inter doctores, qui tamen in hoc conveniunt, quod spurii proprie tales avo paterno nullatenus succedant, eo quod certum patrem non habeant. De Nepotibus naturalibus vero Schneidewin., lib. III. tit. I. de *Success. liberatur.* et alii dicunt, eos avo paterno nullatenus nec in duabus unciis succedere, arg. l. fin. c. de *Natural. liber.* ubi postquam statutum est, quod avus ex testamento pro libitu quædam relinquere possit nepotibus naturalibus, additur: « Sed hoc in his tantummodo sancimus, in quibus voluntate aliquid consecuti sunt. Jura et enim ab intestato

in avi successionem nemini eorum penitus aperimus. » Hanc sententiam amplectantur *Land-Recht* tit. XXXIX. a. 4.

26. E contra Covarruvias, de *Matrim.*, p. 2. cap. VIII. § 4. n. 18. cum aliis docet, nepotem naturalem eodem modo succedere avo, quo modo parens ejus defunctus, quem repræsentat, successisset, in duabus nempe unciis, si nulli legitimi descendentes, nec legitima extet uxor juxta dicta supra n. 15. arg. *Eadem*. l. fin. c. de *Natural. liber.* ibi: « Et hæc non solum eis accedere censemus a substantia avi paterni naturalis, vel etiam proavi, vel ejus cognationis. » Ex quibus verbis jus succedendi avo paterno ab intestato pro nepotibus erueri conantur. Verum prioris sententiæ doctorum hæc verba legis aliter interpretando respondent, videlicet quod intelligenda sint et referenda ad priorem textum, ut sensu sit, quod non tantum avus paternus, sed et proavus, etc., possint in testamento suum substantiam relinquere nepotibus naturalibus. Et sane hæc interpretatio doctorum consequenter etiam sententia eorum juri videtur conformior, quamvis etiam Covarruvias opinio sua probabilitate non careat. Ulteriore hujus controversiæ examinationem relinquimus legistis.

27. *Contra jus commune habent statuta et consuetudines locorum circa successionem ab intestato, præsertim in Bavaria.* — Cæterum, quæ hactenus circa successionem descendentium ab intestato dicta sunt, de jure communi procedunt, contra quod varia habentur statuta particularia ac consuetudines locorum. Inter quæ etiam est, quod in aliquibus locis soli primogeniti succedant. In quibusdam locis feminae etiam legitimæ cum masculis nobilibus æqualiter non succedunt, sed contentæ esse debent certa per statuta municipalia, vel consuetudinem assignata portione, relicta substantia tota remanente masculis pro conservatione familiæ, quod idem etiam habetur statutum in Bavaria per novellam editam a serenissimo electore Ferdinando Maria 1672, 2 aprilis. Eadem Bavaricæ statuta etiam in hoc differunt a jure communi, quod nepotes naturales cum legitimis extantibus avæ maternæ ab intestato non succedant. cit. tit. XXXIX. a. 5.

§ III.

DE SUCCESSIONE ASCENDENTIUM ET COLLATERALIUM, FRATRUM NEMPE, ET ALIORUM SANGUINE JUNCTORUM.

28. *Deficientibus descendentiis et fratribus germanis, succedunt soli ascendentes.* — Quæritur I. Quomodo succedant parentes, et alii ascendentes, casu quo nulli existent descendentes defuncti? Resp. I. Si quis intestatus moritur sine liberis et nepotibus, etiam sine fratribus et sororibus germanis, id est ex utroque vinculo conjuncti, et sine horum liberis eidem ab intestato succedunt soli ascendentes, ita tamen, ut gradu proximior semper excludat gradu remotiorem; pater v. g. vel mater, avum et aviam defuncti. Omnes; quia ita, et ad longum statutum habetur novell. 118. cap. II. per quam etiam correctum est jus antiquum, vi cujus mater excluderetur a successione filiorum prin. Instit. ad S. C. *Tertyll.* Ordinatur insuper citata nov. 118. cap. II. quod pater et mater ab intestato liberis æqualiter succedant in capita, omnia vel plura filii v. g. bona ab uno parentum pater v. g. vel linea paterna proveniant juxta dicenda infra n. 30.

29. *Et quidem æquales in gradu, stirpes æqualiter.* — Resp. II. Quando plures ascendentes in secundo vel ulteriori gradu sine fratribus vel sororibus defuncti existunt, v. g. avus et avia paterni, una cum avo et avia maternis; aut cum solo avo materno, aut e contra, tunc succedunt æqualiter non quidem in capita, sed in stirpes, ita ut in tali casu mediam capiat avus et avia paterni; alteram vero avus et avia materni, vel unus horum, si solus cum aliis existit. Caret iterum controversia ob apertam juris dispositionem cit. novell. 118. cap. II. ibi: « Si plurimi ascendentes vivunt, qui eundem gradum, ex eo inter eos hæreditas dividatur, ut medietatem quidem accipiant a patre ascendentes, quantocunque fuerint; medietatem vero reliquam a matre ascendentes, quantocunque eos inveniri confiterit. »

30. *Etiam si bona defuncti vel ex toto, vel a potiori ab uno, parentum veniant.* — Resp. III. Ascendentes tam in primo, quam secundo, aut ulteriori gradu æquali, præfato modo æqualiter succedunt descendentibus intestato, etsi hic cuncta, vel saltem plura a patre vel linea paterna, quam a matre, aut e con-

tra acquisita habeat. Fachin., lib. VI. cap. IV; Mynsinger, cent. 6, observ. 55, n. 3, dicens doctrinam conclusionis practicari in camera imperiali, Nicol. de Ubald., de *Succession. ab intest.* p. 2. n. 4; Pirhing, h. t. n. 12. cum communi aliorum contra Berlich., p. 3, concl. 20, n. 14. et seqq.; Schneidewin. Bartol. et nonnullos alios, arg. l. *Sed si plures*. 10. § *Filio*. ff. de *Vulg. et pupill. substit.* et cit. novella. 118. cap. II. ubi imperator generaliter, ac sine ulla distinctione honorum dicit, hæreditatem descendentium inter ascendentes esse æqualiter dividendam. Ratio est, quia cuncta bona propria filii unum patrimonium, unamque hæreditatem efficiunt; nam « hæreditas nihil aliud est, quam successio in universum jus, quod defunctus habuerit, » l. *Hæreditas*. 62. ff. de *Reg. jur.* et l. *Nihil*. 24. ff. de *Verb. signif.* ergo, quia Novella dicit, totam hæreditatem æqualiter dividendam esse inter ascendentes, distinguere inter bona non debemus.

31. *Si cum ascendentibus existunt fratres germani, succedunt omnes in capita. Proximus, quis?* — Resp. IV. Si cum ascendentibus æqualis gradus, extant etiam germani fratres aut sorores defuncti, tunc omnes succedunt æqualiter et in capita, ita ut tot fiant portiones æquales, quot sunt capita, seu personæ; v. g. existunt una cum matre et patre defuncti tres fratres, fiant quinque portiones æqualiter dividendæ. Item si deficientibus etiam parentibus defuncti existunt ejusdem avus, et avia paterna; una cum avo materno, et tribus fratribus fiant sex æquales portiones, ut proin concursu fratrum faciat, quod successio ascendentium, quæ, si soli essent, fieret in stirpes juxta dicta n. 29. fiat in capita. Ita desumitur ex novell. sæpe citata 118. cap. II. ibi: « Si cum ascendentibus inveniantur fratres aut sorores ex utrisque parentibus conjuncti defuncto, cum proximis gradu ascendentibus vocabuntur, si et pater aut mater fuerit, dividenda quippe inter eos hæreditate secundum personarum numerum, uti et ascendentium, et fratrum singuli æqualem habeant portionem. » Et ibi Glossa communiter recepta §. *Proximis*; Covarruvias, in *Epitome de Success. ab intestat.* n. 6; Fachin., lib. VI. cap. VII; Pirhing, h. t. n. 15. et communis aliorum. Nec obstat, quod in citata novella dicatur, « fratres succedere cum proximis gradu, » hi autem sint parentes, non item avus v. g. vel alii in ulteriori gradu ascendentes; ergo si paren-